

Aşağıdaki metinden faydalanarak etkinliği yapınız.

Âşıklık geleneği yalnızca çalıp söylemeye dayanmayan, bir usta tarafından öğretilmesi gereken bir iştir. Bir kişinin âşık olarak nitelenebilmesi için çağlar boyu gelişen geleneğe uyması gerekir. Usta âşık, saza ve söze yeteneği olan bir genci çırak edindir, yanında gezdirir. Çırak ustasının ölümünden sonra meclislerde, sohbetlerde, onun şiirleriyle söze başlar, adını yaşatır, izinden gider. Yahut âşık olmak isteyen kişi, usta bir âşığın yanına çırak olarak verilir.

Buna "kapılanma" denir. Usta çırağa "meydan açma"yı, geleneğin gereklerini, "divana çıkma"yı, yarışmayı, hikâye anlatmayı, ayak kurallarını ve "âşık makamları"nı öğretir. Çırak ustasıyla birlikte gezerek diğer âşıkları tanır. Onların bilgilerinden yararlanır. Bu devre çırağın yeteneğine göre sürer. Çırağın yetiştiğine inanan ustası ona, "icazet" vererek tek başına mesleği sürdürmesine izin verir.

Erman Artun, *Türk Halk Edebiyatına Giriş*

Devam Et

Aşağıdaki cümleleri okuduğunuz metne göre değerlendirerek “Evet”, “Hayır” veya “Bilgi yok” seçeneklerinden birini işaretleyiniz.

Cümleler	Evet	Hayır	Bilgi Yok
Usta-çıraklık ilişkisi âşıklık geleneğinin okulu niteliğindedir.	☐	☐	☐
Çırağın geleneksel birikimle birlikte modern şiirin kurallarına da hâkim olması beklenir.	☐	☐	☐
Ustalar çıraklarını genellikle okuma-yazma bilmeyen kişiler arasından seçer.	☐	☐	☐
Çırak, ustasının ölümünden sonra onu meclislerde, sohbetlerde şiirleriyle anar.	☐	☐	☐
Bazı âşıklar bir ustanın yanına “kapılanmadıkları” hâlde o kişiyi kendi ustası olarak kabul edip örnek alırlar.	☐	☐	☐
Usta-çırak ilişkisi, âşıklık geleneğinin geçmişten günümüze gelmesini sağlayan unsurların başında gelir.	☐	☐	☐
Çırağın, ustasının yanına geleneği öğrenmesi için verilmesine “divana çıkma” denir.	☐	☐	☐
Âşıklık geleneğinde çıraklar yeteneklerine uygun olarak sadece şiir söyler.	☐	☐	☐
Günümüzde âşıklık geleneğinde usta-çırak ilişkisi yok denecek kadar azdır.	☐	☐	☐
Gelenekte çırak önce usta âşıkların şiirlerini sonra kendi şiirlerini söyler.	☐	☐	☐

Kontrol Et

Metne Dön

Cümleler	Evet	Hayır	Bilgi Yok
Usta-çıraklık ilişkisi âşıklık geleneğinin okulu niteliğindedir.	☒	☐	☐
Çırağın geleneksel birikimle birlikte modern şiirin kurallarına da hâkim olması beklenir.	☐	☒	☐
Ustalar çıraklarını genellikle okuma-yazma bilmeyen kişiler arasından seçer.	☐	☐	☒
Çırak, ustasının ölümünden sonra onu meclislerde, sohbetlerde şiirleriyle anar.	☒	☐	☐
Bazı âşıklar bir ustanın yanına "kapılanmadıkları" hâlde o kişiyi kendi ustası olarak kabul edip örnek alırlar.	☐	☐	☒
Usta-çırak ilişkisi, âşıklık geleneğinin geçmişten günümüze gelmesini sağlayan unsurların başında gelir.	☒	☐	☐
Çırağın, ustasının yanına geleneği öğrenmesi için verilmesine "divana çıkma" denir.	☐	☒	☐
Âşıklık geleneğinde çıraklar yeteneklerine uygun olarak sadece şiir söyler.	☐	☒	☐
Günümüzde âşıklık geleneğinde usta-çırak ilişkisi yok denecek kadar azdır.	☐	☐	☒
Gelenekte çırak önce usta âşıkların şiirlerini sonra kendi şiirlerini söyler.	☐	☐	☒

Devam Et

Aşağıdaki kelimeleri cümlelerde boş bırakılan yerlere sürükleyip bırakınız.

sanat

taklit

icazet

doğaçlama

usta

mahlas

kuşaktan kuşağa

değerler

toplum

Genellikle [] olarak söylenen, sözle ve sazla yayılan şiirler ilk hâliyle yazıya geçirilmediği için eklemeler ve çıkarmalarla değiştirilir.

Âşıklar, çiraklıktan başlayarak belli bir eğitimden geçip âşık olduktan sonra [] alırlar.

Usta-çirak geleneğinde çırağın öğrenmesi gözlem ve [] yöntemlerine dayanır.

Âşıklık geleneğinde çırağın yetişmesi için [] bir âşığın yanında eğitim alması gerekir.

Usta-çirak ilişkisi âşıklık geleneğinin [] aktarılmasını sağlar.

Çirak, yeterli olgunluğa ulaştığında ustası ona [] vererek mesleği tek başına yapmasına izin verir.

Âşıklar, geleneği ve halk kültürünü şiirlerinde anlatarak toplumda ortak bir yaşam ve [] bütünü olmasına hizmet ederler.

Şehirde yetişen âşıklar köyde yetişen âşıklardan dil, [] ve anlatım bakımından farklılık gösterir.

Kontrol Et

Aşağıdaki kelimeleri cümlelerde boş bırakılan yerlere sürükleyip bırakınız.

toplum

- ✓ Genellikle doğaçlama olarak söylenen, sözle ve sazla yayılan şiirler ilk hâliyle yazıya geçirilmediği için eklemeler ve çıkarmalarla değiştirilir.
- ✓ Âşıklar, çıraklıktan başlayarak belli bir eğitimden geçtikten sonra mahlas alırlar.
- ✓ Usta-çırak geleneğinde çırağın öğrenme yöntemlerine dayanır.
- ✓ Âşıklık geleneğinde çırağın yetişmesi için ustasından eğitim alması gerekir.
- ✓ Usta-çırak ilişkisi âşıklık geleneğinin temelidir.
- ✓ Çırak, yeterli olgunluğa ulaştığında ustası ondan izin alarak mesleği tek başına yapmasına izin verir.
- ✓ Âşıklar, geleneği ve halk kültürünü şiirlerinde anlatarak toplumda ortak bir yaşam ve değerler bütünü olmasına hizmet ederler.
- ✓ Şehirde yetişen âşıklar köyde yetişen âşıklardan dil, sanat ve anlatım bakımından farklılık gösterir.

Doğru yanıt, tebrikler.

Devam Et